

RAHANDUSMINISTEERIUM

Ida-Virumaa õiglase ülemineku kava protsessiplaan ja ajakava

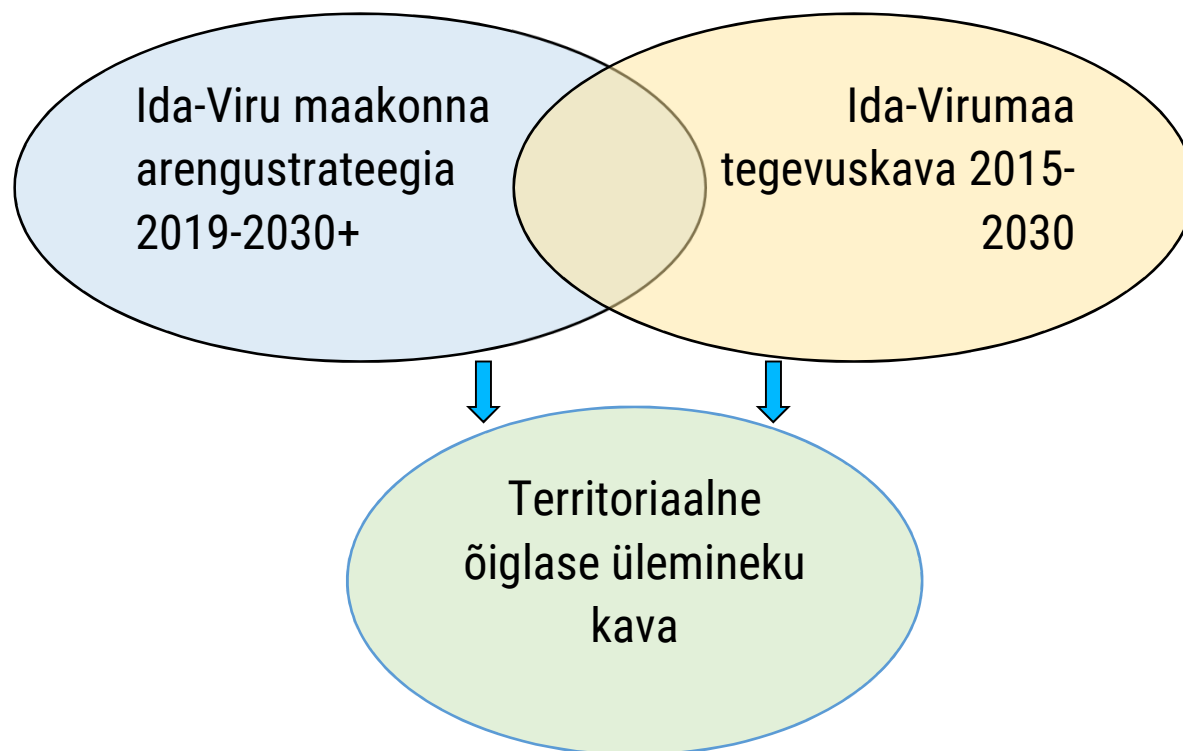
Priidu Ristkok, Rahandusministeeriumi regionaalarengu
osakond

Lähteraamistik

- Õiglane üleminek on kliimaeesmärkide täitmiseks vajalike meetmete rakendamine viisil, et üleminekul süsinikuneutraalsele majandusele on tagatud elanike heaolu säilimine, omavalitsuste stabiilne toimimine ning ettevõtjatele tugi uute ärivõimaluste rakendamisel
- Õiglane üleminek puudutab kogu Eestit, ent ülemineku kava fookuses on **Ida-Virumaa** kui kõige enam üleminekust mõjutatav piirkond. Üleminek ei mõjuta üksnes põlevkivisektori ettevõtteid ja töötajaid, vaid mõjud on laiemad kogu piirkonnas
- Ehkki üleminekuprotsess on pikemaajalisem, on kava fookuses **järgneva 10 aasta tegevused** pikaajalise eesmärgi suunas liikumisel
- EL rahastuse kaasamiseks on vajalik koostada **2020.a. lõpuks laiapõhise partnerluse põhimõttel** terviklik **territoriaalne ülemineku kava**. Seejuures on EL Õiglase Ülemineku Mehhanismi rahalised vahendid vaid üheks finantseerimise allikaks, mis ei adresseeri kõiki väljakutseid ja vajalikke tegevusi

Kontseptsioon

Meil on täna olemas ja uuendamisel keskvalitsuse poolt **Ida-Virumaa tegevuskava** ning piirkonnas **Ida-Viru maakonna arengustrateegia**. Mõistlik on ülemineku toetamisel tugineda neile arengudokumentidele.

Rollijaotus ja juhtimine

- Ida-Virumaa tegevuskava pikendamist aastani 2030 ja territoriaalse ülemineku kava elluviimist (osana EL ühtekuuluvuspoliitika rakenduskavast) koordineerib [Rahandusministeerium \(RM\)](#)
- [Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit \(IVOL\)](#) vastutab maakonna arengustrateegia ja tegevuskava uuendamise ning elluviimise eest
- Ülemineku kava koostamine toimub tihedas koostöös RM ja IVOLi vahel ning selle koordineerimiseks on RM moodustanud [juhtkomisjoni](#), kuhu kuuluvad peamised partnerid nii riigi kui piirkonna tasandilt
- Erinevate osapoolte laiapõhjaliseks kaasamiseks kava koostamisel on IVOL moodustanud Ida-Virumaa õiglase ülemineku [platvormi](#), kuhu on kutsutud osalema kõik huvitatud organisatsioonid

Protsessiplaan ja ajakava (1)

Märts-aprill 2020

Ida-Virumaa tegevuskava uuendamise ettepanekute esitamine ministeeriumide poolt ja nende tutvustamine Valitsuskabinetis,

Ida-Viru maakonna arengustrateegia uuendamisprotsessi käivitamine IVOLi poolt

Mai-juuni 2020

Uuringu „Ida-Virumaa majanduse ja tööturu kohandamine põlevkivitööstuse vähenemisega“ hanke läbiviimine ja teostamise käivitamine (teostaja Poliitikauuringute Keskus Praxis):

- põlevkivitööstuse kahanemise stsenaariumite, nende sotsiaalmajanduslike mõjude, mõjutatud sihtrühmade ning majanduse ja tööturu kohandamise võimaluste analüüs perspektiivis 2050.a.
- soovitused piirkonna majanduse ja tööturu ümberstruktureerimise suundade ja võimalike sekkumiste osas
- välismaise hea praktika juhtumanalüüs
- ettepanekud õiglast üleminekut toetavate tegevuste kommunikatsiooniks ja edasiseks seireks

Juuni 2020

Juhtkomisjoni ja platvormi moodustamine, avakohtumine 19.06.20

Protsessiplaan ja ajakava (2)

03. august – 11. september 2020

Piirkondlik **arvamuskorje** (veebipõhine arvamuskorje, Arvamusfestival jm)

27. august ja 08. september 2020

Teemaarutelud erinevate osapooltega (Narvas energeetika väljakutsed, ettevõtlus, tööturg/oskused ning teadus-arendustegevus; Jõhvis looduskeskkonna väljakutsed, sotsiaalne kaasatus, elukeskkond, taristu/teenused jm teemad)

22. september 2020

Juhtkomisjoni koosolek (teemaarutelude kokkuvõtted/ettepanekud, uuringu vahetulemused),

õiglase ülemineku **eesmärkide ja tegevussuundade** kujundamine

Oktoober 2020

Avalik konsultatsioon ja platvormi arutelu eesmärkide ja tegevussuundade osas, **rakendusplaani eelnõu** koostamine

Protsessiplaan ja ajakava (3)

November 2020

Ida-Viru tegevuskava, maakonna arengustrateegia tegevuskava ja territoriaalse õiglase ülemineku kava [eelnõude esmaversiooni](#) valmimine,

[avalik konsultatsioon](#) ja [juhtkomisjoni](#) arutelu

Detsember 2020

[Uuringu lõpparuande](#) valmimine, [eelnõude täiendamine](#) erinevate osapooltega.

Ida-Virumaa tegevuskava ja territoriaalse õiglase ülemineku kava [eelnõu esitamine Vabariigi Valitsusele](#), maakonna arengustrateegia tegevuskava arutelud ja kinnitamine KOVde poolt

2021-...

[läbirääkimised](#) Euroopa Komisjoniga, [meetmete](#) detailsem väljatöötamine jne...

RAHANDUSMINISTEERIUM

Ida-Virumaa õiglase ülemineku rahastamisvõimalused

SF21+ Õiglase Ülemineku Fond

Maht Euroopa Ülemkogu kokkuleppe kohaselt 340 mln € ning sinna juurde ESF ja ERF panus ning omapanus

Kasutusulatus:

- Investeeringud [VKEdesse](#), sh majanduse mitmekesistamine ja ümberkorraldamine
- Investeeringud [uute ettevõtete loomisse](#), sh inkubaatorid ja nõustamine
- Investeeringud [teadusesse ja innovatsiooni](#) ning kõrgtehnoloogiale ülemineku edendamise
- Investeeringud taskukohase [puhta energia tehnoloogia](#) ja taristu kasutuselevõttu, [KHG heite vähendamisse](#), [energiatõhussusse ja taastuvenergiasse](#)
- Investeeringud [digitaliseerimisse](#) ja digitaalsesse ühenduvusse
- Investeeringud [saastunud kohtade, alade puhastamiseks ja taaskasutusse võtmiseks](#) ja otstarbe muutmise projektidesse;
- investeeringud [ringmajanduse](#) edendamisse jäätmete vähendamise, sh jäätmetekke vältimine, ressursitõhusus, korduskasutamine, parandamine ja ringlussevõtt
- [Oskuste täiendamine, ümberõpe, abi töötajatele](#) ja sotsiaalne kaasatus
- [Säästev transport](#)
- [Haridus ja sotsiaalne kaasatus](#)

Väljastatud on investeeringud:

- fossiilkütustega seotud tegevustesse
- tuumajaamadesse
- raskustes ettevõtetesse

Põhjendatud juhul lubatud investeeringud:

- suurettevõtetesse
- KHG vähendamisse

II samm - laenurahastu erasektorile

III samm - laenurahastu avalikule sektorile - 15% toetust ja 85% laen

Lisaks riigieelarve vahendid, EL struktuurivahendid (ERF, ESF, ÜF), EL taaste- ja vastupidavusraha, CO2 müügitulu vahendid

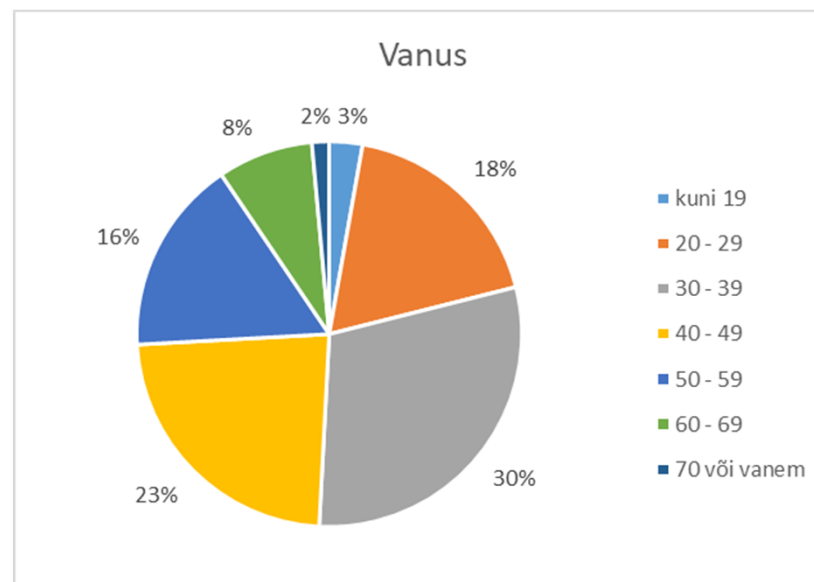
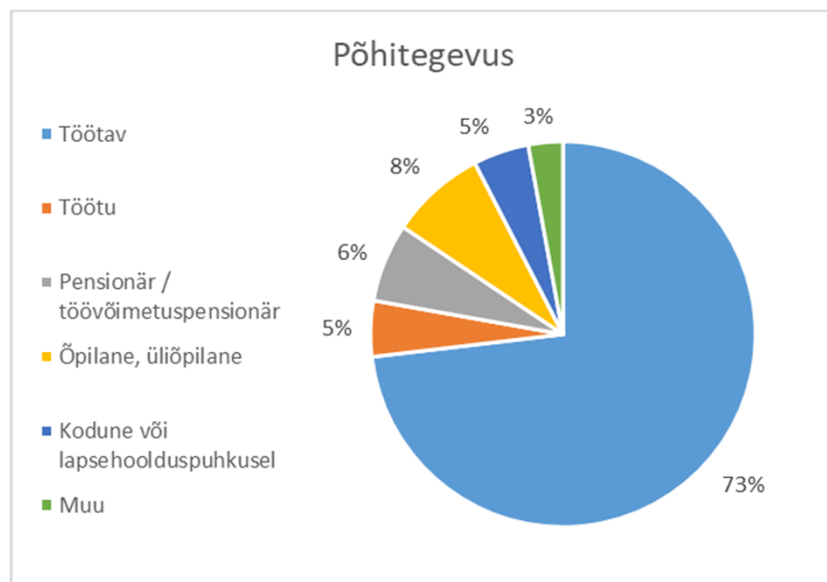
RAHANDUSMINISTEERIUM

Veebipõhise arvamuskorje esialgsed tulemused

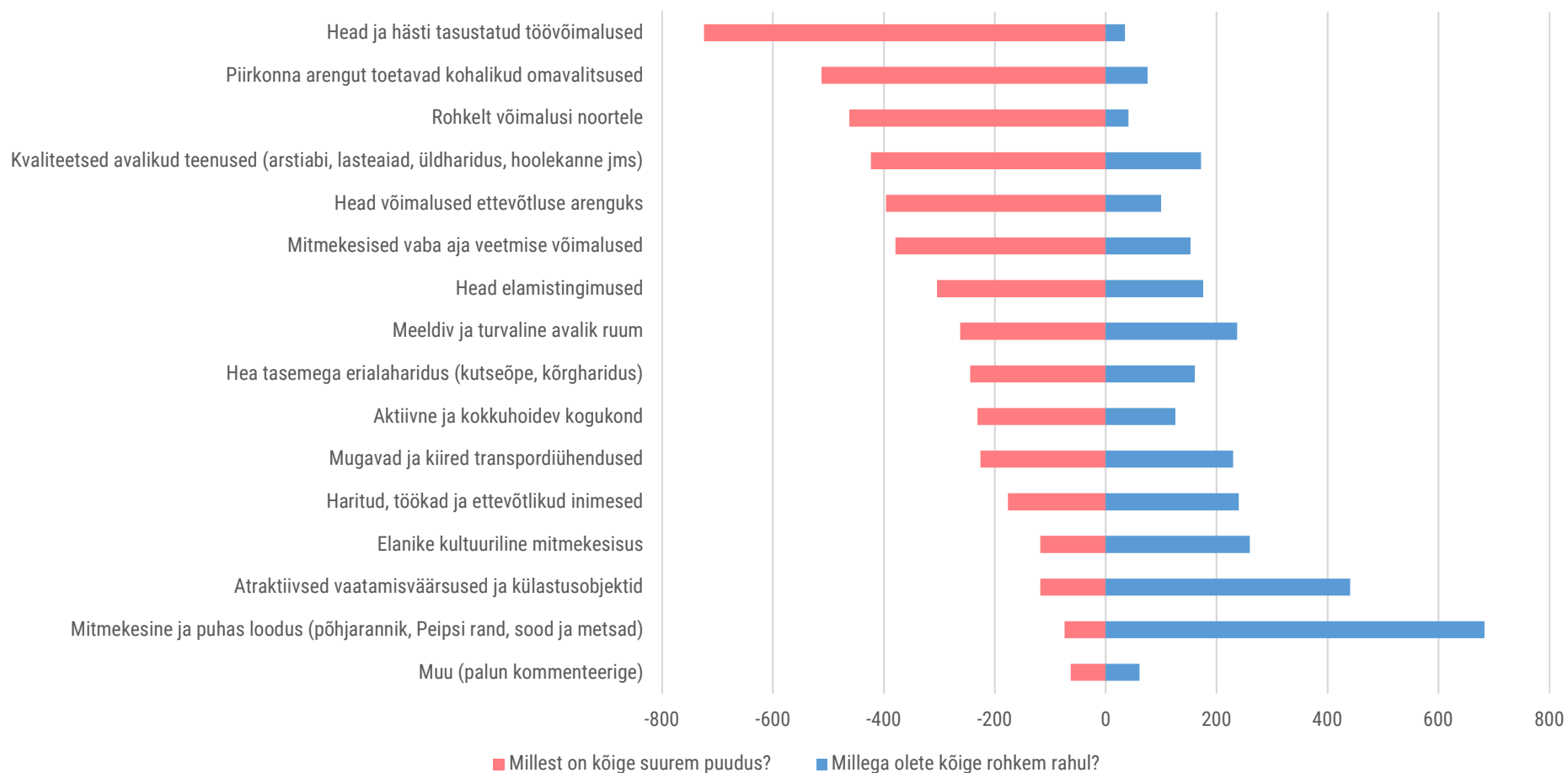
Vastanute iseloomustus

Kokku vastanuid 897 (25.08.20 seisuga), neist:

- Naisi 66%, mehi 34%
- Venekeelseid 65%, eestikeelseid 35%
- Elukohaga Ida-Virumaal 90%, mujal Eestis 9%, välismaal 1%
- Kõrgharidusega 53%, kesk- või kutseharidusega 43%, alg- või põhiharidusega 4%

Millest tuntakse täna Ida-Virumaal puudust ja millega olete kõige rohkem rahul?

Millele peaks uuele majandusele ülemineku protsessis kõige rohkem tähelepanu pöörama, et tagatud oleks Ida-Virumaa elanike heaolu säilimine?

Tööstussektori ettevõtete areng ja töökohtade loomine (tööstusalad, toetused jms)	471
Kasutuseta jäänud kaevandus- ja tööstusmaale uue funktsiooni andmine	451
Uute ettevõtete loomine (toetused, inkubaatorid, nõustamine jms)	378
Töötute ja töötajate toetamine töö leidmisel	323
Hoonete energiatarbe vähendamine ning taastuvenergia kasutamise suurendamine	280
Investeeringud põlevkivitööstuse kaasajastamiseks (kasvuhoonegaaside vähendamine jms)	277
Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna taristu ja teenuste arendamine	277
Kvaliteetse ja mitmekesise hariduse pakkumine (erinevad õppesuunad ja uued erialad)	266
Taastuvenergia tootmise suurendamine (eelkõige tuule- ja päikeseenergia)	265
Ringmajanduse arendamine ettevõtluses (prügi vältimine ja vähendamine, ressursitõhusus, taaskasutus jms)	264
Teadus- ja arendustegevus, mis toetab uute tehnoloogiate kasutuselevõttu tööstuses ja energeetikas	262
Tegevused ja investeeringud puhta õhu, vee ja looduskeskkonna tagamiseks	248
Põlevkivisektori töötajate ümber- ja täiendõpe	242
Head transpordiühendused ja keskkonnahoidlik ühistransport	219
Kaasaegne ja turvaline avalik ruum	179
Kiire interneti ja digitaalsete teenuste arendamine	166
Kogukondade/elanike ühiskondlikku aktiivsust suurendavad tegevused	166
Põlevkivisektori töötajatele vähenevate sissetulekute kompenseerimine	143
Tegevused sotsiaalse kaasatuse suurendamiseks	119